

V. 5 O rozpuštění světa v Já

VASIŠTHA pravil: Ó Rámo, vyslechni toto poučení o zániku vesmíru a dosažení nejvyššího klidu a míru.

Podobně jako je velká stavba podpírána sloupy a pilíři, je projevení světa, jež se zdá být bez konce, udržováno a podporováno tupostí neboli kvalitou *tamas* a nečistotou neboli kvalitou *radžas* svých bytostí. Ale jako se had svlékne ze staré kůže, tak se od světa snadno oprostí ten, kdo má čistou povahu. Člověk, jehož přirozeností je čistota neboli *sattva* a jehož činnost neboli *radžas* je na čistotě založena, nežije svůj život mechanicky, ale pátrá po původu a povaze projeveného světa. Je-li hledání doplněno studiem svatých textů a pobýváním ve společnosti mudrců, pak se v jedinci probudí jasné pochopení, v němž je jako ve světle lampy nahlédnuta Pravda. Dokud díky hledání a dotazování není tato Pravda vnímána a uvědomována v něm samém, nemůže dojít k opravdovému pochopení. Ó Rámo, jsi čisté povahy, proto zkoumej podstatu Skutečnosti a klamu a buď oddán Pravdě. Jak by mohlo být to, co na začátku neexistuje a po čase zmizí, považováno za skutečné? Skutečné je jen to, co vždy bylo a vždy bude.

Zrození je záležitostí mysli a stejně tak je věcí mysli i vývoj a růst. Je-li plně pochopena Skutečnost, je mysl osvobozena od vlastní nevědomosti. Studiem svatých textů, pobýváním v blízkosti světců a pěstováním nezaujatosti nasměruj proto svou mysl na správnou cestu. S tímto by se člověk měl uchýlit k nohám mistra, jehož poznání dosáhlo dokonalosti, a věrným následováním jeho slov postupně dosáhnout stavu naprosté čistoty.

Ó Rámo, čistým dotazováním pohlédni svým Já na Já, podobně jako klidný a nezaujatý Měsíc pohlíží na celý vesmír. Člověk je jako stéblo slámy zmítán ve vodách iluzorního projeveného světa, dokud nezíská útočiště ve člunu dotazování se na Já. Jako se zrnka písku rozptýlená ve vodě usadí na dně až tehdy, když se voda zcela uklidní, tak spočine mysl člověka v naprostém klidu a míru, až když člověk pozná Skutečnost. A jakmile je poznání Skutečnosti dosaženo, nemůže být ztraceno, podobně jako zlatník neztratí schopnost rozpoznat kus zlata v hromadě popela. Dokud není pochopena Pravda, jsou tu zmatky a nejasnosti. Jakmile je Pravda pochopena, veškeré nejasnosti zmizí. Příčinou veškerého utrpení je neznalost Já. Poznání Já vede k radosti a klidu.

VASIŠTHA pokračoval: Vyřeš problém tkvící v tom, že mylně považuješ tělo za Já, a ihned spočineš v klidu a míru. Spadne-li kus zlata do bláta, zlato se tím neposkvrní. Stejně tak Já nemůže být nijak poskvrněno tělem. Stále dokola prohlašuji, že „Já je jedno a tělo je druhé, tak jako voda a lotos“, nikdo mě však neposlouchá! Dokud netečná a nevědomá mysl následuje cestu potěšení, nemůže být rozptýlena temnota iluzornosti projeveného světa. Jakmile se však člověk z této iluzornosti probudí a prozkoumá podstatu

Já, je temnota rozptýlena. Člověk by se měl vytrvale snažit o to, aby probudil mysl přebývající v těle, a mohl tak překročit hranice toho, co nastane, neboť proces neustálých změn je plný utrpení.

Tak jako není obloha ovlivněna částicemi prachu rozptýlenými ve vzduchu, tak není Já ovlivněno tělem. Tak jako se člověk mýlí v tom, že oblohu lze pošpinit prachovými částicemi, tak si mylně představuje, že radost a bolest zakouší on sám. Ve skutečnosti radost a bolest nepocházejí ani z těla, ani z Já, které vše přesahuje. Náleží pouze nevědomosti, nevědomé mysli. Jejich ztráta není ztrátou. Radost ani bolest nepatří nikomu. Neexistuje nic jiného než Já, nejvyšší klid a mír, Absolutno. Už to pochop, Rámo.

Já a svět nejsou totožné a nejsou ani rozdílné. Vše je jen odraz Pravdy. Neexistuje nic jiného než *Brahman*. Myslet si, že jsem něco jiného, je pouhá představa. Vzdej se takové představy, Rámo. Uvnitř sebe sama vnímá jediné Já sebe sama jako neomezené Vědomí. Proto neexistuje utrpení ani iluze, zrození ani stvořená bytost. Cokoli je, je *Brahman*. Osvobod se od utrpení, Rámo. Osvobod se od dvojnosti a zůstaň ustálen v Já tím, že se vzdáš i zájmu o vlastní blaho. Spočín s tichou myslí ve vnitřním klidu. Ať v tvé mysli není žádný smutek. Spočín ve vnitřním tichu. Zůstaň sám, bez sebestředných myšlenek. Buď statečný a podrob si mysl a smysly. Buď bez tužeb, spokojený s tím, co k tobě samo přichází. Žij bez usilování, aniž bys chtěl něco získat či se něčeho zbavit. Osvobod se od zvrhlostí mysli a oslepujících iluzí. Spočín spokojený ve vlastním Já. Takto se oprosti od všeho trápení. Spočín v Já ve stavu rozšířeného Vědomí, které je jako otevřený, nedozírný oceán. A jako září blažeností paprsky Měsíce v úplňku, raduj se v Já skrze Já.